

KONSTRUOWANIE SYLABUSÓW NA STUDIACH I i II STOPNIA - ZALECENIA

INFORMACJE OGÓLNE

Aktualna wersja sylabusa ➔

Obowiązujące Zarządzenia Rektora UWr:

[Zarządzenie Rektora UWr 158/2019](#)

[Zarządzenie Rektora UWr 65/2020](#)

Przygotowanie do zawodu nauczyciela:

[Załącznik w sprawie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela.](#)

Przelicznik punktów ECTS:

1 ECTS = 25~30 godzin lekcyjnych pracy

Punkty ECTS powinny uwzględniać nie tylko uczestnictwo w zajęciach, ale i np. samodzielne przygotowanie do zajęć, egzaminu, opracowanie prezentacji, projektów, pisanie prac semestralnych...

Uwaga dotycząca kształcenia na studiach II stopnia prowadzonych w formule stacjonarno-zdalnej:

Na studiach o profilu ogólnoakademickim (praktycznym) co najwyżej 75% (50%) puli ECTS może być uzyskanych w ramach kształcenia na odległość ➡ tę kwestię reguluje [Rozporządzenie MNiSW w sprawie studiów](#).

FORMUŁA ZAJĘĆ

Na studiach I stopnia zajęcia prowadzone są w formule stacjonarnej.

Na studiach II stopnia zajęcia odbywają się w formule mieszanej: stacjonarno-zdalnej.

Dla poszczególnych form zajęć na studiach II stopnia obowiązują następujące formuły:

- wykłady ➡ formuła zdalna,
- ćwiczenia, konwersatoria, lektoraty ➡ formuła mieszana (do 75% punktów ECTS zdalnie) przy zachowaniu podziału:
 - dla zajęć 30 godz.: 22 godz. realizowane są zdalnie, 8 godz. stacjonarnie,
 - dla zajęć 15 godz.: 11 godz. odbywa się zdalnie, zaś 4 godz. stacjonarnie,
- seminaria ➡ formuła stacjonarna.

Wartość punktów ECTS a wymiar godzin zajęć

Wartość punktów ECTS dla poszczególnych wymiarów godzin zajęć ustalono w sposób następujący, zaokrąglając do 0,5 ECTS:

- zajęcia przewidziane w wymiarze 30 godz. o łącznej wartości 4 punktów ECTS przyjmują proporcje 3 O : 1 T,
- zajęcia przewidziane w wymiarze 30 godz. o łącznej wartości 3 punktów ECTS przyjmują proporcje 2 O : 1 T,
- zajęcia przewidziane w wymiarze 30 godz. o łącznej wartości 2 punktów ECTS przyjmują proporcje 1,5 O : 0,5 T,
- zajęcia przewidziane w wymiarze 15 godz. o łącznej wartości 4 punktów ECTS przyjmują proporcje 3 O : 1 T,
- zajęcia przewidziane w wymiarze 15 godz. o łącznej wartości 3 punktów ECTS przyjmują proporcje 2 O : 1 T,
- zajęcia przewidziane w wymiarze 15 godz. o łącznej wartości 2 punktów ECTS przyjmują proporcje 1,5 O : 0,5 T.

CELE KSZTAŁCENIA

1

Cele kształcenia należy sformułować w kontekście kierunku studiów. Jest to rodzaj wstępnej informacji o przedmiocie.

2

Można wykazać konkretne obszary kompetencji.

3

Należy sformułować od jednego do maksymalnie kilku celów (w zależności od liczby godzin i formy zajęć).

4

Cele kształcenia powinny stanowić odniesienia do właściwego sformułowania efektów uczenia się.

5

Do celów kształcenia należy dostosować metody zajęć.

EFEKTY UCZENIA SIĘ

1

Efekty uczenia się należy formułować tak, aby określały one „progowe” wymagania wobec studentów (tzn. konieczne do uzyskania zaliczenia).

2

Przedmiotowe efekty uczenia się powinny korelować z efektami kierunkowymi, nie powinny jednak stanowić ich kopii.

3

Efekty przedmiotowe powinny być jasnym i kompletnym odzwierciedleniem rzeczywiście nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

4

Nie należy formułować zbyt wielu efektów uczenia się, optymalna liczba: 3-5 efektów.

5

Jednemu efektowi powinien odpowiadać jeden czasownik. Zaleca się używanie czasowników w formie osobowej.

6

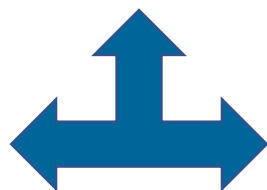
Efekty uczenia się powinny być: konkretne, mierzalne, osiągalne, powiązane, określone w czasie.

7

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia.

Efekty uczenia się

Charakterystyki drugiego stopnia
Polskiej Ramy Kwalifikacji

Charakterystyki uniwersalne

Wiedza (W)

- Zakres i głębia (WG)
- Kontekst (WK)

Umiejętności (U)

- Wykorzystanie wiedzy (UW)
- Komunikowanie się (UK)
- Organizacja pracy (UO)
- Uczenie się (UU)

Kompetencje społeczne (K)

- Ocena/krytyczne podejście (KK)
- Odpowiedzialność (KO)
- Rola zawodowa (KR)

CHARAKTERYSTYKI DEFINIUJĄCE POZIOM 6 PRK

Wiedza: zna i rozumie	Umiejętności: potrafi	Kompetencje społeczne: jest gotów do
w zaawansowanym stopniu - fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi; różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności	innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach; samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie; komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko.	kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim; samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań

WIEDZA (poziom 6)

Charakterystyka uniwersalna

P6U_W Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu - fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności.

Charakterystyka drugiego stopnia: zna i rozumie

P6S_WG w zaawansowanym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej - właściwe dla programu kształcenia; (**zakres i głębia**)

P6S_WK fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji; podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. (**kontekst**)

UMIEJĘTNOŚCI (poziom 6)

Charakterystyka uniwersalna

P6U_U: Potrafi innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach; samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie; komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko.

Charakterystyka drugiego stopnia: potrafi

P6S_UW: wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w nie w pełni przewidywalnych warunkach poprzez: właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji; dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT). (**wykorzystanie** wiedzy)

P6S_UK: komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii; brać udział w debacie - przedstawiać, oceniać, dyskutować różne opinie i stanowiska; posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. (**komunikowanie** się)

P6S_UO: planować i organizować pracę - indywidualną oraz w zespole. (**organizacja** pracy)

P6S_UU: samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie (**uczenie** się, planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób)

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (poziom 6)

Charakterystyka uniwersalna

P6_K: kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim; samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań.

Charakterystyka drugiego stopnia: jest gotów do

P6S_KK: krytycznej oceny posiadanej wiedzy; uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych. (oceny/krytyczne podejście)

P6S_KO: wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego; inicjowania działania na rzecz interesu publicznego; myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy. (odpowiedzialność)

P6S_KR: odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: rozwijania dorobku zawodu; podtrzymywania etosu zawodu; przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad. (rola zawodowa)

CHARAKTERYSTYKI DEFINIUJĄCE POZIOM 7 PRK

Wiedza: zna i rozumie	Umiejętności: potrafi	Kompetencje społeczne: jest gotów do
w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami; różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności	wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin; samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie; komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska	tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia; podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy; przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią

WIEDZA (poziom 7)

Charakterystyka uniwersalna

P7U_W Zna i rozumie w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami; różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności.

Charakterystyka drugiego stopnia: zna i rozumie

P7S_WG w pogłębionym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące:

- zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne;
- uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia;
- wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej właściwe dla programu kształcenia; główne trendy rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych istotnych dla programu kształcenia; (**głębia**)

P7S_WK fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji; ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.

UMIEJĘTNOŚCI (poziom 7)

Charakterystyka uniwersalna

P7_U: Potrafi wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin; samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie; komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska.

Charakterystyka drugiego stopnia: potrafi

P7S_UW: wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy i innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach poprzez: właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji; dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT). (**wykorzystanie** wiedzy)

P7S_UK: komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców; prowadzić debatę; posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii. (**komunikowanie** się)

P7S_UO: kierować pracą zespołu. (**organizacja** pracy)

P7S_UU: samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie. (**uczenie** się, planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób)

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (poziom 7)

Charakterystyka uniwersalna

P7_K: Jest gotów do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia; podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy; przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią.

Charakterystyka drugiego stopnia: jest gotów do

P7S_KK: krytycznej oceny odbieranych treści; uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych. (oceny/**krytyczne** podejście)

P7S_KO: wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego; inicjowania działania na rzecz interesu publicznego; myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy. (**odpowiedzialność**)

P7S_KR: odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu; podtrzymywania etosu zawodu; przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad. (**rola** zawodowa)

CZASOWNIKI OPERACYJNE (AKTYWNE)

analityczne

analizować, badać, diagnozować, dowodzić, ewaluować, klasyfikować, interpretować, identyfikować, oceniać, prognozować, wykrywać, porównywać, przeliczać, uogólniać, wnioskować, uzasadniać, różnicować...

werbalne i komunikacyjne

charakteryzować, informować, objaśniać, krytykować, opisywać, przedstawiać, streszczać, wyjaśniać, wykazywać...

organizacyjne

planować, prowadzić, sporządzać, utrzymywać, dostarczać, gromadzić, przechowywać, sortować, przygotowywać, świadczyć usługi, ustawiać, zbierać, zapobiegać...

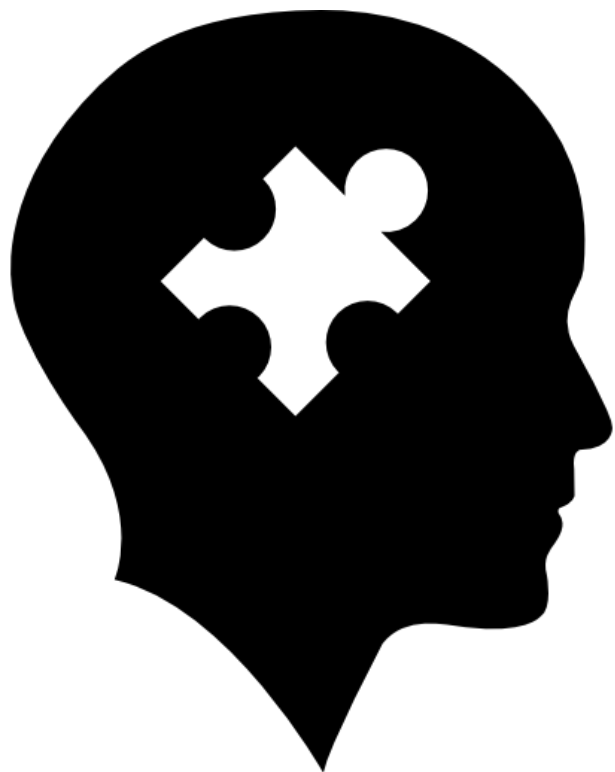
techniczno-manualne

konstruować, stosować, łączyć, wstawiać, mierzyć, projektować, regulować, uzyskiwać, wykonywać, dobierać...

zarządcze

decydować, integrować, mobilizować, kierować, kontrolować, rozwijać, śledzić, wytyczać, wyznaczać...

Czasowniki przydatne do opisu efektów uczenia się w kategorii WIEDZA (według taksonomii Blooma)

definiować, dobierać, formułować,
nazywać, objaśniać, odtwarzać,
opisać, podsumować, rozpoznać,
rozpoznawać, rozróżniać,
scharakteryzować, tłumaczyć,
wskazać, wybrać, wyliczać,
wymieniać, wytłumaczyć,
zaproponować, zdefiniować,
zidentyfikować...

DOMENA POZNAWCZA - CELE DYDAKTYCZNE

(według taksonomii Blooma)

Wiedza

definiować, identyfikować, relacjonować, rozpoznawać, wskazywać, wymienić, zapamiętywać...

Zrozumienie

dyskutować, opisywać, przedstawiać, szacować, tłumaczyć, wyjaśniać, dawać przykłady...

Zastosowanie

ilustrować, obliczać, oceniać, organizować, przygotowywać, stosować, używać, demonstrować, przyprowadzać...

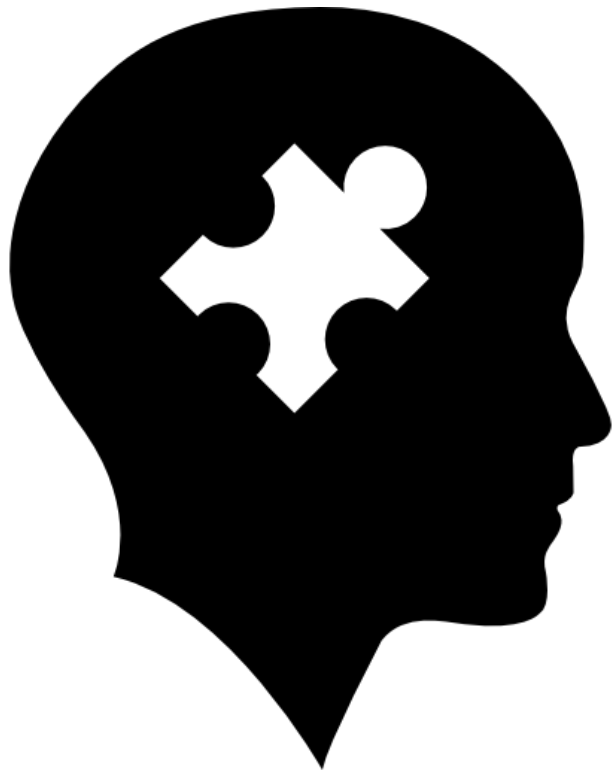
Analiza

analizować, dzielić, eksperymentować, kategoryzować, kwestionować, porządkować, testować, porównywać, zarysowywać, rozróżniać...

Synteza

integrować, kompilować, łączyć, organizować, reorganizować, zarządzać, zestawiać, planować, proponować, generować, rozwijać...

Czasowniki przydatne do opisu efektów uczenia się w kategorii UMIEJĘTNOŚCI (według taksonomii Blooma)

analizować, decydować, dobierać,
eksploatować, formułować, inicjować,
interpretować, kalkulować, kontrolować,
koordynować, korzystać, łączyć, montować,
nakreślać, obliczać, obsługiwać, oceniać,
opracowywać, organizować, planować,
podejmować, posłużyć się, postępować,
prowadzić, przeprowadzić, przeprowadzać,
przygotować, rozwiązywać, rozwijać,
skrytykować, sporządzać, stosować,
strukturyzować, szacować, tworzyć,
uporządkować, użytkować, wdrażać,
weryfikować, współpracować, wykonywać,
wykorzystywać, wyszukiwać, zaprezentować,
zaprojektować, zastosować, zatwierdzić,
zinterpretować, zorganizować...

DOMENA PSYCHOMOTORYCZNA - CELE DYDAKTYCZNE

(według taksonomii Blooma)

Postrzeganie

wykrywać, obserwować, rozpoznawać, dostrzegać, widzieć, słyszeć, słuchać...

Gotowość

rozpoczynać, poruszać, reagować, umieszczać, zakładać, przyjmować pozycję...

Odtwarzanie

imitować, naśladować, wykonywać pod kierunkiem, działać pod nadzorem, ćwiczyć, powtarzać, próbować...

Wykonywanie

wypełniać pewnie, przeprowadzać, demonstrować, wykonywać, podnosić skuteczność, zwiększać szybkość, wykazywać zręczność, przyspieszać działanie

Reagowanie w sytuacjach wyuczonych

działać rutynowo, doskonalić, nadzorować, kierować, panować, zachowywać skuteczność, organizować, zarządzać, ugruntowywać, podążać...

Adaptacja

adaptować, reorganizować, zmieniać, przerabiać, poprawiać...

Organizacja

projektować, tworzyć, łączyć, układać, konstruować...

Czasowniki przydatne do opisu efektów uczenia się w kategorii KOMPETENCJE SPOŁECZNE (według taksonomii Blooma)

dyskutować, zachowywać otwartość na,
pracować samodzielnie, wykazywać
kreatywność, pracować w zespole, kierować
pracą zespołu/ppełnić funkcje kierownicze,
troszczyć się/dbać, wykazywać
odpowiedzialność za, angażować się w,
przestrzegać poczynionych ustaleń, chętnie
podejmować się, być zorientowanym na,
akceptować, dążyć do, ocenić, oszacować,
wybrać, wyciągnąć wnioski, decydować,
wyjaśniać, uzasadniać, przewidywać,
rekomendować, podejmować wyzwanie,
demonstrować, łączyć, organizować, osadzać,
wspierać, syntezować, kwestionować, odnosić...

DOMENA AFEKTYWNA - CELE DYDAKTYCZNE (według taksonomii Blooma)

Otrzymywanie

akceptować, interesować się, słuchać, spostrzegać, tolerować, uznawać...

Odpowiadanie/reagowanie

czynić zadość, naśladować, opiekować się, przestrzegać czegoś, przyczyniać się, przystosowywać się, zgadzać się, uczestniczyć...

Wartościowanie

inicjować, preferować, przejmować się, przyjmować odpowiedzialność, przyswajać sobie, wykazywać lojalność, zachowywać się zgodnie z, wybierać, wykazywać zainteresowanie...

Organizowanie

dzielić, formułować, grupować, klasyfikować, konceptualizować, porównywać, przystosowywać się...

Charakteryzowanie

popierać, bronić, wpływać, oddziaływać, utrzymywać, wspierać, uzasadniać postępowanie...

TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe powinny podkreślać specyfikę danego kierunku.

W sylabusie powinny znaleźć się tylko takie treści, które rzeczywiście realizowane są na zajęciach.

Treści należy odpowiednio uporządkować i opisać.

Treści programowe nie powinny być zbyt szczegółowe, bowiem może to usztywnić proces kształcenia.

Przy treściach programowych zawartych w sylabusach dla studiów II stopnia (tryb mieszany: stacjonarno-zdalny) powinny znaleźć się stosowne znaczniki (T) i/lub (O), informujące o formule, w której dana treść jest realizowana.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA I ZALECANA

Literatura obowiązkowa/podstawowa ➡ literatura przeznaczona dla wszystkich studentów.

Literatura zalecana/uzupełniająca ➡ literatura przeznaczona dla studentów, którzy chcą poszerzyć swoją wiedzę w zakresie studiowanego przedmiotu. Literatura zalecana nie powinna być źródłem pytań na egzaminie, chyba że zostało to jasno sprecyzowane w sylabusie.

Jeśli zajęcia odbywają się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, literatura podana w sylabusie powinna uwzględniać również pozycje online.

WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Metody weryfikacji powinny uwzględniać specyfikę poszczególnych kategorii efektów uczenia.

Najczęściej stosowane metody weryfikacji:

- ✓ egzamin - ustny, testowy, opisowe i in.;
- ✓ zaliczenie - ustne, testowe, opisowe i in.;
- ✓ kolokwium;
- ✓ przygotowanie referatu;
- ✓ przygotowanie projektu;
- ✓ przygotowanie prezentacji.

Na pracę własną studenta składa się także przygotowanie pracy, referatu, prezentacji, przygotowanie do kolokwium, testu.

Warunki/kryteria zaliczenia oraz skala ocen powinny być na tyle szczegółowe, aby wystawiona ocena nie budziła wątpliwości.

Zaleca się, aby podawać szczegółowe kryteria i odpowiednią punktację w odniesieniu do wszystkich metod weryfikacji, tzn. kolokwiów, egzaminów pisemnych, egzaminów ustnych, przygotowywanych prezentacji, testów, kartkówek.

Student musi wiedzieć, za co konkretnie dostaje daną ocenę.

Student otrzymuje ocenę dostateczną po osiągnięciu wszystkich przewidywanych w sylabusie efektów.

ZALECENIA DOTYCZĄCE PROCESU OCENIANIA

Aktualnie obowiązujące w UWr progi procentowe:

91%-100% — bardzo dobry

81%-90% — dobry plus

71%-80% — dobry

61%-70% — dostateczny plus

51%-60% — dostateczny

PODSTAWA PRAWNA

- ✓ Rozporządzenie MNiSW ws. studiów
- ✓ Rozporządzenie MNiSW ws. charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się PRK
- ✓ Ustawa PSWiN
- ✓ Zarządzenie Rektora ws. zasad projektowania programów studiów
- ✓ Zarządzenie Rektora ws. trybu kształcenia nauczycieli
- ✓ Regulamin studiów na UWr

Linki do materiałów szkoleniowych dra Stefana Nowickiego:

<https://web.microsoftstream.com/video/97af1012-a6aa-4d71-9093-66cfe77d8a1d>

<https://www.cko.uni.wroc.pl/2021/03/03/dobry-sylabus-10-prostych-zasad/>